

СӘННӘТ МӘЧЛИСИ. СА-
ЛОНДАН БИР КӨРҮНҮШ.

ШАИР, ҺӘКИМ, МҮӘЛЛИМ

АББАС Сәһһәт Азәрбајчан әдәбијаты тарихиндә көркәм-ли шаир вә тәрчүмәчи кими ја-шајыр. Садә, чанлы халг дилиндә Јазан Сәһһәтин ше'рләринин чоху диллә әзбәридир.

Кечән илин декабр ајында рес-публикамызын ичтимаијјәти көр-кәмли маарифчи, шаир, һәким, мүәллим Аббас Сәһһәтин анадан олмасынын јүз иллијини тәнтәнә илә гејд етди. Бу мүнәсибәтлә республикамызын мәктәбләриндә вә елми идарәләриндә, мүәссисә вә клубларында чохлу әдәби-бәди кечәләр, мәчлисәр кечирилди.

Декабр күнләринин бириндә Азәрбајчан Елми-Тәдгигат Тибб Паразитолокија вә Тропик Тәбабәт Институтунун ичлас салонунда адамлар гејри-ади бир мәчлисә топлашмышдылар. Бурада Аббас Сәһһәтин анадан олмасынын 100 иллији гејд олунурду.

Јубилеј кечәси? Бурада гејри-ади нә вар ки?! Гејри-ади дедикдә, әлбәтгә, мәчлисин тәртибатыны нәзәрдә тутуруг. Бу заһири гејри-адилик мәчлисин үмуми әһвал-ру-һијјәсини дә гејри-адиләшдирмиш-ди. Бурада һәр шеј јубилјарын

дөврүндә, мүһитиндә олдуғу кими иди. Салонун диварларында көр-кәмли сәнәткарын вә мүәллимин өз портрети, севдији вә тәрчүмә етдији шаир вә јазычылардан Ни-зами, Фирдовси, Сә'ди, Пушкин, Лермонтов, Толстој, Туманјан, Горки, Крылов вә башгаларынын портретләри асылмышды.

Сәһһәтин ше'рләринин нәшр едилдији «Дәбистан», «Һәјат», «Мәктәб» журналларынын баш-лылары, достларына јаздығы мәктублар да сәркидә нүмајиш етдирилди. Башга бир тәрәфдә исә Сәһһәтин шакирдләри—алим

вә профессорлар А. С. Гәсәнов, М. М. Мирсәлимов, М. Х. Сәфәрәлибәјов, Ш. М. Гәсәнов, М. Әфәндијев, И. Ғ. Вејсовун шәкилләри вурулмушду. Салонун ортасында бөјүк сүфрәдә Аббас Сәһһәт дөврүнү әкс етдирән вә жүксәк зөвглә һазырланмыш мүхтәлиф Шәрг ширијјаты—сучуг, пахлава, шәкәрчәрәји, шоргоғалы, иннаб, кишмиш, ләбләби, һил, кешниш туму, зәфәрәнлы шәрбәт вә нөвбәнөв мејвәләр дүзүлмүшду.

Бошгабларда гојулмуш вә үзәриндә дарчылла «Аббас Сәһһәт—100» сөзләри јазылмыш фирни дә усталыгла һазырланмышды.

Мәчлис башламамышдан гонарлар сәркијә бахыр, сонра икинчи мәртәбәјә—мәчлис салонун галхырдылар. Бурада көһнә граммафонда Кечәчи оғлу Мәммәд вә Әләскәр Абдуллајевин ифасында маһнылар сәсләнирди.

Мәчлисдә республикамызын ики жүзә гәдәр адлы-санлы адамы—шаирләр, һәкимләр, елм вә инчә

сәнәт хадимләри, мүәллимләр, Совет Иттифагы вә Сосиалист Әмәји Гәһрәмәнлары, мәтбуат, радио вә телевизија ишчиләри иштирак едирдиләр.

Мәчлис башланаркән мәчмәјидә јандырылан жүзә гәдәр рәнкбәрәнк шам салона бир саатлыг узаг кечмишин нәфәсини кәтирди. Шамлар јаныб гуртарандан сонра мәчлис иштиракчылары муғамларын сәдалары алтында классик шаирләримизин гәзәл, гошма вә гәсидәләринә гулаг асдылар.

Сонра мәчлисдә шаирин әсәрләриндән парчалар вә она һәср олуан шәрләр охунду.

Филолокија елмләри доктору Ә. Мирәһмәдов Аббас Сәһһәт һаггында кениш мәрүзә етди. Мәрүзәчи гејд етди ки, А. Сәһһәтин јарадычылыгы халга, вәтәнә хидмәт етмәјин ән көзәл нүмүнәсидир.

Тибб елмләри доктору Р. Чавадов Сәһһәтин һәкимлик фәалијәтиндән данышды.

Даһа сонра халг јазычысы, академик М. Ибраһимов, халг шаири Рәсул Рза, Сосиалист Әмәји Гәһрәмәнлары, нефтчи З. Шүкүров вә мүәллим З. Сәмәдов, шаир Г. Гасымзадә, филолокија елмләри доктору Ә. Чәфәрзадә, шаир Б. Ваһабзадә, академик И. Мустафајев, Азәрбајчан ЕА мүхбир үзвү Ч. Зүлфугарлы, филолокија елмләри доктору А. Заманов, јазычы Ј. Әзимзадә, шаир М. Дилбази, филолокија елмләри доктору Ә. Чәфәр, әмәкдар елм хадими, профессор М. Е. Әфәндијев вә башгалары чыхыш едәрәк тәрәггипәрвәр шаир, педагог вә һәкимин Азәрбајчан мәдәнијјәти тарихиндәки ролундан данышдылар.

Азәрбајчан ССР Елмләр Академијасынын мүхбир үзвү Ф. Көчәрли мәчлисдән алдығы хош тәәсүратдан данышараг деди ки, јени формада тәшкил едилмиш бу мәчлисин ән'әнә шәклини алмасына чалышмаг лазымдыр. Мәчлисин башга иштиракчылары да бу фикрә тәрәфдар чыхдылар.

ГАРАСУДА КҮЧЛҮ НЕФТ-ГАЗ ФАНТАНЫ

П. Мехдијев,

кеолокија-минералокија елмләри
намизәди.

СОН илләр дүнја халгларынын нефт вә газа олан тәләбатынын артмасы илә әләгәдар олараг, нәинки гуруда, һәмчинин дәниз вә океанларда ахтарыш-кәшфијјат ишләри хејли кенишләндирилмишдир. Тәкчә ону демәк ки-фајәтдир ки, дәниздә нефт-газ чыхарылмасы илә иш апаран өлкәләрин сајы 103-ә чатмышдыр.

Һазырда дүнјада һасил едилән нефтин 20 фанзи дәниз вә океанларын пајына дүшүр. 1980-чы илдә бу рәгәмин даһа да артмасы нәзәрдә тутулур.

Сон 20—25 ил әрзиндә Хәзәрин Азәрбајчан, Чәнуби Түркмәнистан, Дағыстан вә Чәнуби Газакыстан зоналарында зәнкин нефт јатаглары ашкар едилмишдир.

Абшерон архипелагында Дарвин банкәси, Артјом адасы, Жилој адасы, Нефт дашлары, Зирә, Гум адасы, Чәнуб јатағы, Макаров банкәси (Ваһар јатағы), һабслә Бакы архипелагында Сәнкәчал-дә-

низ, Дуванны-дәниз, Хәрә-Зирә адасы вә Хәрә-Зирә-дәниз кими нефтли-газлы вә газлы-конденсатлы јатаглар кәшф едилмишдир. Бакы архипелагында кәшф едилмиш јатагларын әсасында јарадылмыш Н. Нәриманов адына Нефт вә Газ чыхарма Идарәси һазырда нефт һасилатына көрә республикада икинчи јер тутмагла тәкчә әфсанәви Нефт дашларындан кери галыр.

Бакы архипелагы нефт-газ јатагларынын зәнкинлији вә көләчәк ахтарыш-кәшфијјат ишләринин перспективлији нөгтеји-нәзәриндән жүксәк гијмәтләндирилир. Одур ки, инди адлары чәкилән саһәләрдә кәшф едилмиш јатагларын һудудларыны мүәјјәнләшдирмәк вә даһа дәриндә јатан горизонтларын нефтлилик-газлылығыны өјрәнмәк мөгсәди илә, һәмчинин гоншу структурларда јени јатаглары ашкарә чыхармагдан өтрү 5.500—5.700 метр дәринлијиндә гујулар газылыр.

Бу јахынларда даһа јени бир саһәдә—Гарасуда апарылан ахтарыш ишләринин нәтичәси уғурлу олмуш, бурада газма ишләри баша чатдырылмыш 25 нөмрәли гујудан илк дөфә күчлү нефт-газ фантаны алынмышдыр. Једдинчи горизонтда (4.855—4.861 метр дәринликдә) сынаг ишләри апарылмыш һәмин гујудан бир күндә 306 тондан чоһ нефт вә 250 мин куб-метр газ алынмышдыр. Гарасу јатағы Бакы архипелагынын јухарыда адлары чәкилән Сәнкәчал-дәниз, Дуванны-дәниз, Хәрә-Зирә адасы вә Хәрә-Зирә-дәниз јатагларындан хејли чәнубда јерләшән бөјүк бир антиклинал гырышыгылыг зонасына дахилдир. Һәмин зона гуруда јерләшән Пырсаат јатағындан башлајыб, дәнизин ичәрисинә доғру узанараг бир чоһ саһәни әһатә едир.

Гарасу саһәсиндә күчлү нефт-газ фантанынын алынмасы нәтичәсиндә һәмин тектоник зона дахилиндә јерләшән дикәр саһәләрдә дә сәнајә әһәмијјәтли јатагларын варлығы еһтималы артыр. Бу, көләчәк ахтарыш-кәшфијјат ишләрини дүзкүн истигамәтләндирмәк бахымындан бөјүк әһәмијјәт кәсб едир.